

Sygn. akt III KK 292/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Rafał Małarski (sprawozdawca)

SSN Andrzej Siuchniński

Protokolant Małgorzata Czaratorska

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej w Ł. delegowanej do Prokuratury Krajowej – B.G.

w sprawie **J. G.**

ukaranego z art. 87 § 1 kw

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 20 stycznia 2022 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 27 października 2020 r., sygn. akt II Ka [...]

utrzymującego w mocy wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w K.

z dnia 14 lipca 2020 r., sygn. akt II W [...],

uchyla wyroki Sądów obu instancji i - na podstawie art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w. - umarza postępowanie, a jego kosztami obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K., wyrokiem nakazowym z 29 maja 2019 r., ukarał J. G. karą grzywny w wysokości 800 zł i orzekł wobec niego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na rok za wykroczenie z art. 87 § 1 k.w. polegające na prowadzeniu w dniu 9 maja 2019 r. w stanie po użyciu alkoholu samochodu osobowego na drodze publicznej. W ustawowym zawitym terminie obwiniony złożył sprzeciw i sprawa została skierowana na rozprawę. Na pierwszym terminie rozprawy 27 listopada 2019 r., pod usprawiedliwioną nieobecność obwinionego, nie doszło do odczytania wniosku o ukaranie, ale Sąd, korzystając z rozwiązania przewidzianego w art. 71 § 2 i 5 k.p.w., przesłuchał świadka, który wówczas się stawił. Pismem z 8 czerwca 2020 r. obwiniony cofnął sprzeciw. Jednakże na kolejnym terminie rozprawy, 7 lipca 2020 r., odmówiono cofnięcia sprzeciwu z uwagi na złożenie go po przeprowadzeniu w części postępowania dowodowego. Na ostatnim terminie rozprawy, w dniu 14 lipca 2020 r., oskarżyciel publiczny odczytał wniosek o ukaranie, wykonano dalsze czynności dowodowe, udzielono głosu obecnej stronie i wydano wyrok zaoczny o treści zbliżonej do wcześniejszego wyroku nakazowego. Sąd Okręgowy w Z. – po rozpoznaniu w dniu 27 października 2020 r. osobistej apelacji obwinionego, w której zwrócił uwagę na cofnięcie sprzeciwu – utrzymał w mocy pierwszoinstancyjny wyrok zaoczny.

Kasację nadzwyczajną złożył na korzyść ukaranego Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżając w całości wyrok Sądu odwoławczego, zarzucił rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. poprzez nienależyte rozpoznanie apelacji i utrzymanie w mocy wyroku zaocznego, mimo że wcześniejszy wyrok nakazowy stał się prawomocny wskutek skutecznego cofnięcia sprzeciwu, co spowodowało wystąpienie bezwzględnego uchybienia z art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w. W konsekwencji skarżący zażądał uchylenia wyroków Sądów obu instancji i umorzenia postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w.

Obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator przyłączył się do stanowiska skarżącego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Kluczowe dla wyniku postępowania kasacyjnego było stwierdzenie, że rozpoczęcie przewodu sądowego, stanowiącego istotną fazę rozprawy w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, następuje przez odczytanie wniosku o ukaranie (art. 72 § 1 k.p.w.) i że do tego momentu – na co jasno wskazuje art. 506 § 5 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.w. – obwiniony może skutecznie cofnąć uprzednio wniesiony sprzeciw od wyroku nakazowego. To, że na wcześniejszym terminie rozprawy, jeszcze w fazie jej rozpoczęcia, dojdzie do przeprowadzenia postępowania dowodowego w trybie przewidzianym w art. 71 § 2 zd. 1 k.p.w., nie ma tu nic do rzeczy. Warto dla porządku odnotować, że dowody takie, nawet bez ich ponawiania w trakcie przewodu sądowego na żądanie nieobecnej na poprzednim terminie strony (art. 71 § 2 zd. 2 k.p.w.), i tak stanowią podstawę wyrokowania, jako że przeprowadzono je, jak tego wymaga art. 410 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w., na rozprawie, której pierwszą fazą jest jej rozpoczęcie.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy: skoro J. G. cofnął sprzeciw w określonym w art. 506 § 5 k.p.k. w zw. z art. 94 § 1 k.p.w. terminie prekluzyjnym, a więc przed rozpoczęciem przewodu sądowego, to zarzut kasacyjny, w którym podniesiono wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci powagi rzeczy osądzonej (art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w.) należało uznać za w pełni trafny i w konsekwencji orzec zgodnie z wysuniętą w *petitum* kasacji propozycją (art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.). Kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa po myśli art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w.